

Załącznik
do Uchwały Nr 11/116/23/VI
Zarządu Województwa
Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 9 marca 2023 r.

Raport z realizacji w 2022 roku
Warmińsko-Mazurskiego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2022-2026

Olsztyn, 2023

Wykaz używanych skrótów

Wprowadzenie

Cel główny Programu: Wzmacnianie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w województwie warmińsko-mazurskim..... 5

Cel szczegółowy 1: Zwiększanie skali i skuteczności działań z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki 5

Cel szczegółowy 2: Zwiększanie skuteczności działań z zakresu redukcji szkód związanych z uzależnieniami oraz reintegracji zdrowotnej, społecznej i zawodowej osób uzależnionych... 20

Cel szczegółowy 3: Zwiększenie poziomu wiedzy i umiejętności kadry uczestniczącej w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom..... 30

Wykaz używanych skrótów

- CIS – Centrum Integracji Społecznej.
- ESPAD – European School Survey Project on Alcohol and Drugs (Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach).
- FASD – (Fetal Alcohol Spectrum Disorder) – spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych.
- GHB – kwas 4-hydroksybutanowy, substancja psychoaktywna zwana potocznie „pigułką gwałtu”.
- KCPU-G1 – roczne sprawozdanie z działalności gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – zbieranie w ramach „Programu badań statystycznych statystyki publicznej” (dawniej: PARPA-G1).
- KIS – Klub Integracji Społecznej.
- NSP – nowe substancje psychoaktywne, w tym tzw. „dopalacze”.
- PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- PARPA-G1 – roczne sprawozdanie z działalności gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – zbieranie w ramach „Programu badań statystycznych statystyki publicznej” (aktualnie: KCPU-G1).
- ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.
- SP SPZOZ – Szpital Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Węgorzewie.
- WOTUW – Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku.
- 3-MMC, 4-MMC, 4-MC, 7-aminoklonazepan, alprazolam, benzoiloeckgonina, pregabina – substancje psychoaktywne, mefedron.

Wprowadzenie

Warmińsko-Mazurski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2026 stanowi realizację zapisu art. 4 pkt 1-4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku oraz art. 9 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r., zgodnie z którymi samorząd województwa realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w postaci wojewódzkiego programu, stanowiącego część strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej.

Przy planowaniu i podejmowaniu działań w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii kierowano się głównym celem programu, jakim jest wzmocnienie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w województwie warmińsko-mazurskim.

Dzięki dobrej współpracy z instytucjami i placówkami z terenu województwa, takimi jak: samorządy gmin i powiatów, Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie, Warmińsko-Mazurski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia w Olsztynie, Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie, organizacje pozarządowe, szpitale oraz inne placówki zajmujące się leczeniem uzależnień, możliwe było uzyskanie informacji i danych przydatnych w przygotowaniu niniejszego sprawozdania.

Realizacja zadań Programu jest finansowana w sposób ciągły, ze środków pochodzących z opłat pobieranych za wydawanie przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W 2022 roku w budżecie województwa na realizację Programu zabezpieczone były środki finansowe, których wykorzystanie zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 1. Środki finansowe wydatkowane w latach 2020-2022 na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w województwie warmińsko-mazurskim – przez samorząd województwa oraz samorządy gminne

Rok	Wysokość środków finansowych uzyskanych z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	Wysokość środków wydatkowanych przez Urząd Marszałkowski	Wysokość środków wykorzystanych przez gminy na realizację programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii
2020	30 881 700 zł	77 324 zł	21 796 061 zł
2021	36 116 329 zł	777 472 zł	37 151 221 zł
2022	34 080 910 zł	554 832 zł	35 377 091 zł

Źródło: Dane Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie oraz Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie.

Cel główny Programu: Wzmacnianie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w województwie warmińsko-mazurskim

Cel szczegółowy 1: Zwiększanie skali i skuteczności działań z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki

- 1.1. Wspieranie realizacji programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej oraz wskazującej, w tym programów zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

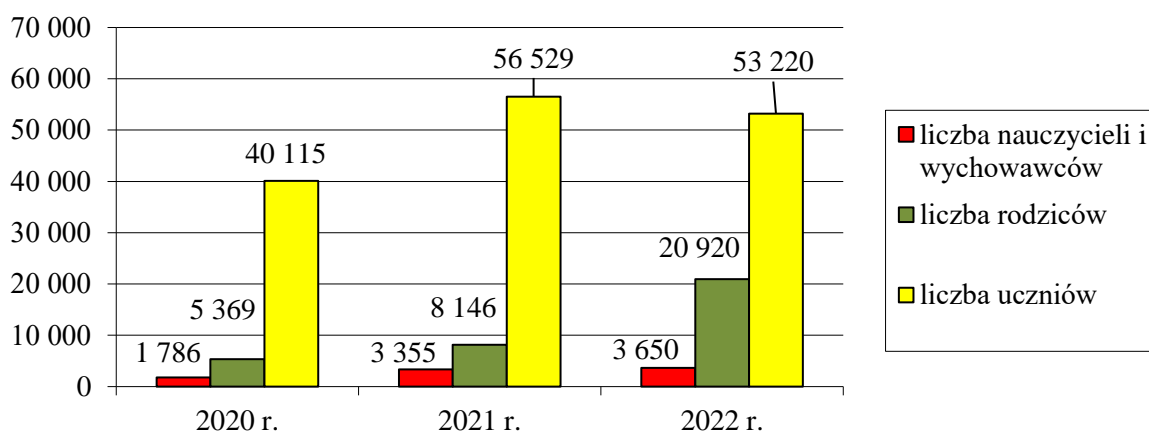
Istotną rolę w realizacji działań z zakresu profilaktyki pełnią szkolne i pozaszkolne programy profilaktyczne. Uniwersalne programy profilaktyczne są rozszerzane o działania nastawione na zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych, ale także o programy adresowane do grup szczególnie zagrożonych rozwojem problemów wynikających z używania substancji psychoaktywnych w związku z uwarunkowaniami biologicznymi, psychologicznymi czy społecznymi oraz do uczniów, u których zaobserwowano już pierwsze symptomy zaburzeń w związku z sięganiem po substancje psychoaktywne.

W 2022 roku Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przekazał środki finansowe w wysokości 10 000 zł na dofinansowanie zadania pn.: „Światelko”, realizowanego przez Stowarzyszenie Ekologiczno-Artystyczne Ręką Dzieło. Zadanie miało na celu nagranie filmu profilaktycznego dotyczącego pielęgnowania wartości, takich jak: więzi społeczne, wsparcie osób samotnych i wykluczonych społecznie. W filmie pojawiły się m.in. informacje dotyczące instytucji i miejsc, w których można zgłosić się po pomoc i wsparcie: Anonimowy Przyjaciel, Fundacja Każdy Ważny, Fundacja Feminteka. Materiał filmowy dotarł do minimum 20 000 odbiorców.

W celu dogłębnej analizy działań z zakresu profilaktyki realizowanych w gminach, w ankiecie przygotowanej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, dotyczącej realizacji w gminach zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy zawarto pytania dotyczące uczestników programów profilaktycznych.

W 2022 roku łącznie skorzystało z nich 77 790 osób.

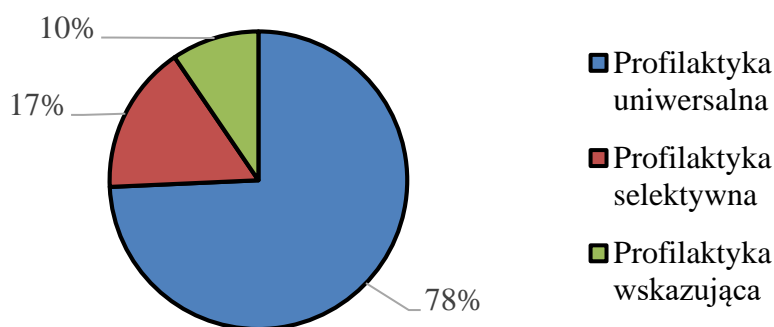
Wykres 1. Uczestnicy szkolnych i pozaszkolnych programów profilaktycznych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2020-2022

Źródło: Dane uzyskane z rocznych sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych KCPU-G1.

Liczba uczniów uczestniczących w realizacji szkolnych i pozaszkolnych programów profilaktycznych zmalała w 2022 roku w porównaniu do roku 2021. Liczba rodziców oraz nauczycieli i wychowawców zaangażowanych w profilaktykę jest natomiast wyższa niż w 2021 roku.

Wykres 2. Odsetek gmin realizujących programy profilaktyczne na trzech poziomach profilaktyki w 2022 roku

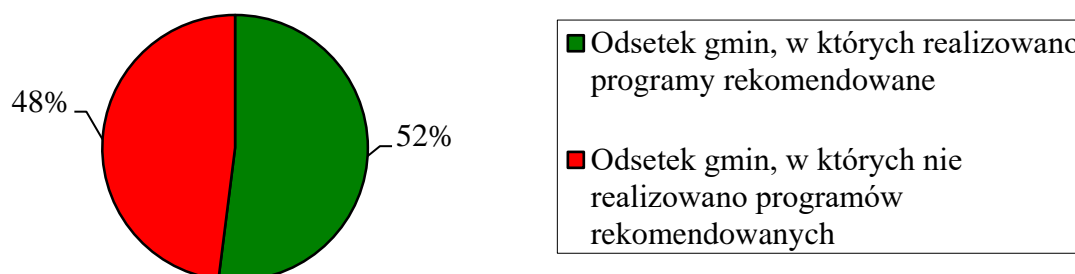
Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie na podstawie ankiet przekazywanych przez samorzady gminne.

Realizatorzy programów profilaktycznych w województwie warmińsko-mazurskim realizują głównie programy skupiające się na profilaktyce uniwersalnej. Dużo rzadziej korzystają z programów z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej – zarówno rekomendowanych, jak i również autorskich, spoza systemu rekomendacji.

Podczas szkoleń, narad i konferencji organizowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, a także podczas spotkań zespołów roboczych, zapraszani prelegenci i goście (głównie profilaktycy uzależnień) podkreślali wagę realizacji programów rekomendowanych, które dzięki ewaluacji i specjalistycznym szkoleniom dla realizatorów przynoszą wymierne rezultaty w profilaktyce uzależnień. Opisy programów umieszczono w bazie programów na stronie internetowej: www.programyrekomendowane.pl.

Wskaźnik dotyczący liczby gmin w województwie, które w danym roku realizowały co najmniej 1 program rekomendowany znajduje się w sprawozdaniu PARPA-G1 – sprawozdanie za rok 2022 opublikowane zostanie jesienią 2023 roku. Dane za 2022 rok są również zbierane bezpośrednio od gmin – zebrano 94 wypełnione ankiety (ze 116).

Wykres 3. Liczba gmin, w których realizowano rekomendowane programy profilaktyczne w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie na podstawie ankiet przekazywanych przez samorządy gminne.

W 2022 roku średnio w co drugiej gminie realizowano przynajmniej jeden program rekomendowany. Z ankiet dotyczących realizacji w gminach w 2022 roku zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień wynika, że w województwie warmińsko-mazurskim najczęściej realizowanymi przez gminy programami rekomendowanymi były:

1. Przyjaciele Zippiego – program z zakresu ochrony zdrowia;
2. Spójrz inaczej – program z zakresu profilaktyki uniwersalnej;
3. Program Domowych Detektywów – program z zakresu profilaktyki uniwersalnej;
4. Debata – program z zakresu profilaktyki uniwersalnej;
5. Unplugged – program z zakresu profilaktyki uniwersalnej;
6. Szkoła dla Rodziców i Wychowawców – program z zakresu profilaktyki uniwersalnej;
7. Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej – program z zakresu ochrony zdrowia oraz profilaktyki uniwersalnej.

Ze sprawozdań z zakresu rozpoznania i profilaktycznej pracy Policji na rzecz zapobiegania demoralizacji nieletnich oraz patologii wynika, iż w większości jednostek funkcjonariusze organizowali spotkania oraz realizowali programy informacyjno-edukacyjne.

„Zanim będzie za późno” to program skierowany do rodziców uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych (przed reformą szkolnictwa do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych). Realizowany jest na terenie całego województwa warmińsko-mazurskiego przez Komendę Wojewódzką Policji w Olsztynie oraz Kuratorium Oświaty w Olsztynie, przy współpracy z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Olsztynie, komendami powiatowymi oraz miejskimi policji, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz mediami lokalnymi.

W 2021 roku, z uwagi na pandemię koronawirusa oraz związane z nią obostrzenia w postaci m.in. wprowadzenia nauki zdalnej dla uczniów, policjanci z większości jednostek działania profilaktyczne w ramach programu realizowali w trakcie spotkań online.

W zrealizowanych spotkaniach uczestniczyło 45 rodziców i opiekunów.

- 1.2. Edukacja zdrowotna poprzez wspieranie kampanii i akcji krajowych oraz lokalnych, dotyczących, m.in. nowych zjawisk z zakresu uzależnień, badań i dobrych praktyk.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 roku dofinansował dwa zadania realizowane przez Fundację Mazurymedia:

1. „Zagrożenia które niosą procenty. Niebezpieczeństwa związane z alkoholem” – w ramach zadania wyprodukowano, opublikowano i wypromowano dwa profilaktyczne spoty filmowe: „Alkohol rodzi agresję” oraz „Nie piję w ciąży” – liczba wyświetleń: 111 149.
2. „Zagrożenie XXI wieku. Niebezpieczeństwa związane z narkotykami” – w ramach zadania wyprodukowano, opublikowano i wypromowano dwa profilaktyczne spoty filmowe: „Mechanizm uzależnienia” oraz „Rodzic = naturalna profilaktyka” – liczba wyświetleń: 98 946.

Zadania realizowane były w Olsztynie, a odbiorcami byli mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego.

Samorzady gminne również bardzo czynnie włączają się w realizację kampanii nie tylko lokalnych, ale także ogólnokrajowych. W tabeli poniżej przedstawiono najczęściej podejmowane przedsięwzięcia oraz łączną liczbę uczestników wszystkich kampanii zrealizowanych lokalnie w latach 2020-2022.

Tabela 2. Realizacja kampanii i akcji lokalnych oraz krajowych w samorządach gminnych w latach 2020-2022

Rok	Przykładowe kampanie i akcje lokalne oraz krajowe (najczęściej realizowane)	Liczba uczestników wszystkich kampanii i akcji w danym roku
2020	<ul style="list-style-type: none"> - Kampania ogólnopolska „Zachowaj trzeźwy umysł” - Kampania „Postaw na rodzinę” - Kampania „Stop pijanym kierowcom” - Kampania „Narkotyki – to mnie nie kręci” - Kampania „Dopalacze, powiedz stop” 	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci i młodzież: 17 630 osób - rodzice i opiekunowie: 8 550 osób - nauczyciele: 1 080 osób - osoby niepełnosprawne: 150 osób - sprzedawcy alkoholu: 54 osoby - mieszkańcy gminy: 2 513 osób
2021	<ul style="list-style-type: none"> - Kampania ogólnopolska „Zachowaj trzeźwy umysł” - Kampania „Postaw na rodzinę” - Kampania „Przeciw pijanym kierowcom” - Kampania „Narkotyki – to mnie nie kręci” - Kampania „DepresJA?” 	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci i młodzież: 17 821 osób - rodzice i opiekunowie: 8 410 osób - nauczyciele: 1 150 osób - seniorzy: 90 osób - kierowcy: 340 osób - sprzedawcy alkoholu: 44 osoby - mieszkańcy gminy: 4 732
2022	<ul style="list-style-type: none"> - Kampania ogólnopolska „Zachowaj trzeźwy umysł” - Kampania „Postaw na rodzinę” - Kampania „Odpowiedzialny kierowca” - Kampania „Narkotyki – to mnie nie kręci” - Kampania „Rodzina na tak” 	<ul style="list-style-type: none"> - dzieci i młodzież: 22 200 osób - rodzice i opiekunowie: 7 665 osób - nauczyciele: 1 375 osób - seniorzy: 94 osoby - kierowcy: 790 osób - sprzedawcy alkoholu: 33 osoby - mieszkańcy gminy: 4 450 osób

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie na podstawie ankiet przekazywanych przez samorządy gminne.

Oprócz kampanii zakładających pogłębienie wiedzy na temat szkodliwości używania substancji psychoaktywnych, w gminach realizowano również akcje adresowane do całych rodzin, mające na celu zwrócenie uwagi na problemy związane z różnymi zaburzeniami zdrowia psychicznego dzieci, młodzieży i dorosłych (uzależnienia behawioralne, depresja itp.).

Kampanie prowadzone lokalnie oraz te ogólnokrajowe, w realizacji których włączały się gminy, prowadzone były na podstawie regularnie przeprowadzanych diagnoz i badań. W 2022 roku w 49 gminach podejmowano działania polegające na identyfikowaniu problemów społecznych związanych z uzależnieniami i innymi zaburzeniami zdrowia psychicznego.

1.3. Monitorowanie stanu epidemiologicznego w zakresie używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz sytuacji związanej z dostępnością do alkoholu.

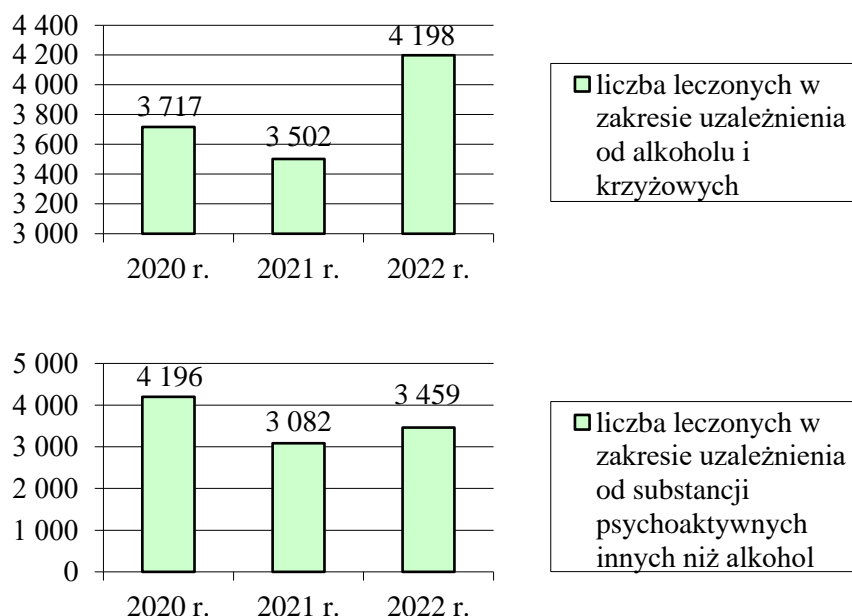
W celu zabezpieczenia kompleksowych świadczeń zdrowotnych z zakresu leczenia uzależnień dla mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, jako jeden z głównych celów na kolejne lata, przyjęto poprawę zdrowia psychicznego mieszkańców i redukcję szkodliwych skutków uzależnień, głównie poprzez poprawę modelu opieki ambulatoryjnej, dziennej i środowiskowej.

Placówki leczenia uzależnień, działające na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, świadczą następujące rodzaje usług:

1. leczenie chorych na oddziałach ogólnopsychiatrycznych, odwykowych i detoksykacji;
2. leczenie chorych na oddziałach dziennych leczenia uzależnień;
3. leczenie ambulatoryjne w przychodniach/poradniach odwykowych.

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego na dzień 31 grudnia 2022 r. opiekę stacjonarną w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu świadczyło 10 podmiotów, w tym: 7 szpitali psychiatrycznych i ośrodków leczenia uzależnień oraz 3 szpitale ogólne, posiadające w strukturze oddziały leczenia uzależnień/wydzielone przedsiębiorstwa w zakresie leczenia uzależnień. Tyle samo podmiotów zapewniało pacjentom opiekę stacjonarną w zakresie leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol.

Wykres 4. Liczba pacjentów placówek stacjonarnych leczenia uzależnień (uzależnienia od alkoholu i krzyżowe oraz od innych substancji psychoaktywnych) w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2020-2022

Źródło: Dane uzyskane z Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

Liczba osób leczonych w placówkach stacjonarnych w 2022 roku wzrosła – o 696 osób leczonych z powodu uzależnienia od alkoholu oraz o 377 osób leczonych z powodu uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol.

Tabela 3. Opieka ambulatoryjna w zakresie leczenia uzależnień w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2020-2022

Poradnie terapii uzależnienia od alkoholu			
Wyszczególnienie	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba poradni odwykowych i profilaktyki osób uzależnionych	23	24	22
Liczba porad w poradniach odwykowych	62 884	63 345	63 763
Liczba wizyt u psychologów, terapeutów i instruktorów terapii uzależnień	59 203	59 546	59 590
Psychoterapia indywidualna (liczba osób)	4 239	4 430	4 731
Psychoterapia grupowa (liczba osób)	1 709	1 279	1 636
Poradnie terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol			
Wyszczególnienie	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba poradni odwykowych i profilaktyki osób uzależnionych	11	10	11
Liczba porad w poradniach odwykowych	9 206	7 304	7 018
Liczba wizyt u psychologów, terapeutów i instruktorów terapii uzależnień	4 369	6 913	6 613
Psychoterapia indywidualna (liczba osób)	1 094	411	462
Psychoterapia grupowa (liczba osób)	80	34	61

Źródło: Dane uzyskane z Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

Jak wynika z powyższego zestawienia, w każdym roku zmienia się trend korzystania z różnych form pomocy. Liczba porad udzielanych w poradniach leczenia uzależnień od alkoholu rośnie na przestrzeni lat, natomiast liczba porad w związku z uzależnieniem od innych substancji psychoaktywnych maleje. Te dane wskazują na zmieniającą się świadomość problemów wynikających z uzależnień i współuzależnień wśród mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego i potwierdzają tezę, że alkoholizm jest najczęstszym uzależnieniem, z którym pacjenci zgłaszają się do leczenia.

Tabela 4. Leczeni w poradniach odwykowych w latach 2020-2022

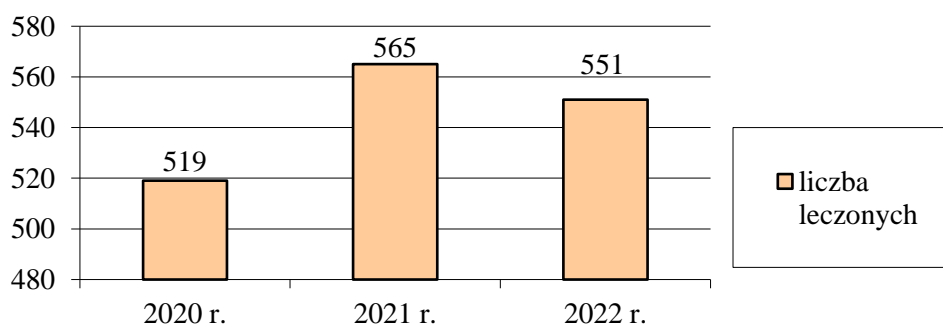
Uzależnienia od alkoholu							
Lata	Leczeni ogółem	W tym leczeni po raz pierwszy	Do 18 lat	19-29 lat	30-64 lat	65 lat i więcej	Zobowiązani do leczenia odwykowego
2020	6 543	3 416	155	619	5 381	388	545
2021	6 814	3 792	99	717	5 555	443	734
2022	7 116	3 999	119	714	5 762	521	dane w opracowaniu UW
Uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol							
Lata	Leczeni ogółem	W tym leczeni po raz pierwszy	Do 18 lat	19-29 lat	30-64 lat	65 lat i więcej	Zobowiązani do leczenia odwykowego
2020	756	467	112	205	424	15	brak danych
2021	854	539	105	232	504	13	38
2022	929	617	142	246	519	22	dane w opracowaniu UW

Źródło: Dane uzyskane z Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

W 2022 odnotowano wzrost pacjentów poradni odwykowych w niemalże każdej grupie wiekowej. Wyjątek stanowi grupa leczonych z powodu uzależnienia od alkoholu w przedziale wiekowym 19-29 lat – spadek liczby leczonych o 3 osoby.

Opieka stacjonarna oraz ambulatoryjna, analizowana powyżej, jest uzupełniana terapią dzienną. Pacjenci z problemem uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych mogą uzyskać wsparcie w 7 funkcjonujących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego dziennych ośrodkach leczenia odwykowego.

Wykres 5. Leczeni w dziennych ośrodkach leczenia odwykowego w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2020-2022

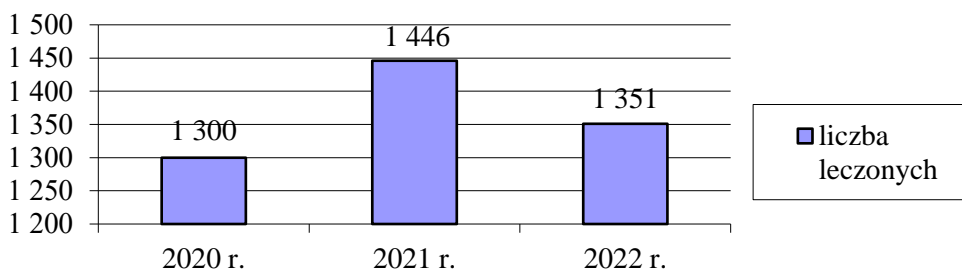

Źródło: Dane uzyskane z Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

W 2022 roku odnotowano spadek liczby osób biorących udział w programach na oddziałach dziennych – 14 osób mniej niż w 2021 roku ukończyło leczenie.

Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu w województwie warmińsko-mazurskim świadczą również 34 podmioty ogólnopsychiatryczne.

Wykres 6. Liczba pacjentów leczonych w zakresach innych niż odwykowe (zakresy ogólnopsychiatryczne, uzależnienia od alkoholu i krzyżowe) w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: Dane uzyskane z Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

W 2022 roku odnotowano spadek osób leczonych na oddziałach ogólnopsychiatrycznych o 95 osób w stosunku do 2021 roku.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wspierał rozwój i modernizację bazy materialnej oraz szkolenia podnoszące kwalifikacje pracowników zakładów leczenia odwykowego.

Od 2010 roku monitoruje się w Polsce problemy związane z zażywaniem nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych. Są to substancje zarówno pochodzenia syntetycznego, jak i naturalnego, działające stymulująco bądź psychodelicznie czy halucynogennie. Substancjami, po które najczęściej sięgają osoby eksperymentujące bądź uzależnione od tych substancji, są syntetyczne kannabinoidy (o działaniu zbliżonym do marihuany i haszyszu) oraz pochodne katynonów (psychostymulanty o działaniu podobnym do kokainy i amfetaminy).

Jak w latach 2020-2022 kształtował się problem zażywania nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych oraz związanych z nimi interwencji medycznych prezentuje poniższa tabela, pozyskana od Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie.

Tabela 5. Zgłoszone interwencje medyczne związane z NSP oraz ze środkami zastępczymi w poszczególnych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2020-2022

Rok	Liczba interwencji medycznych	Liczba zgonów
2020	3	1
2021	1	1
2022	1	1

W 2020 r. 1 zgon potwierdzony wynikami badań toksykologicznych (mężczyzna, wynik z krwi: 3-MMC, 4-MMC, 4-MC, kodeina, morfina oraz paracetamol i etanol)

W 2021 r. 1 zgon potwierdzony wynikami badań toksykologicznych (mężczyzna, wynik z krwi: 3-MMC, 4-MMC, 4-MC, kwas gamma-hydroksymasłowy (GHB), sildenafil)

W 2022 r. 1 zgon potwierdzony wynikami badań toksykologicznych (kobieta, wynik z krwi: 3-MMC, 4-MMC, 4-MC, 7-aminoklonazepam, alprazolam, benzoiloeckgonina, morfina oraz pregabaina.

Źródło: Raporty „Zgłoszenia zatruc substancjami psychoaktywnymi”, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olsztynie.

2022 to kolejny rok potwierdzający, że działania na wielu szczeblach w związku z ograniczeniem spożywania nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych przyniosły wymierne efekty. W całym województwie odnotowano jedynie 1 interwencję medyczną w związku z zażyciem nowych substancji psychoaktywnych.

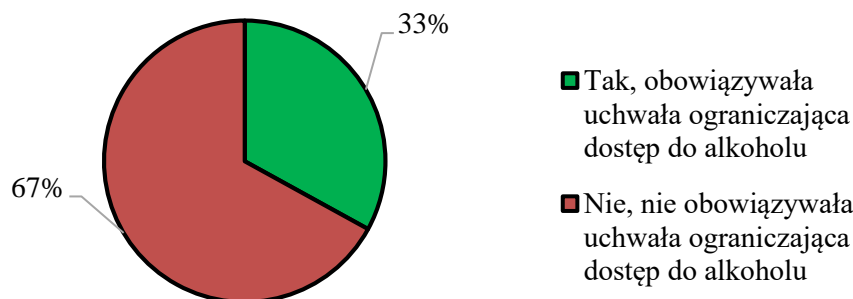
Problem używania narkotyków nadal powinien być szczegółowo monitorowany – w 2022 roku w województwie odnotowano również 23 interwencje medyczne w związku z zażyciem innych substancji. Użytkownicy trafiali do szpitali po zatruciu między innymi: amfetaminą, mefedronem czy marihuaną¹.

¹ Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olsztynie, Raport „Zgłoszenia zatruc substancjami psychoaktywnymi w 2022 r.”, Olsztyn 2022

- 1.4. Włączanie się w działania zmierzające do ograniczenia dostępności do alkoholu, m.in. poprzez wspieranie prowadzenia efektywnych polityk lokalnych w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.

Kluczową rolę w ograniczaniu spożycia alkoholu wśród społeczeństwa odgrywa samorząd gminy. Z narzędzi służących ograniczeniu dostępności alkoholu najważniejsze znaczenie mają: ustalanie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz przestrzeganie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Wprowadzanie tych regulacji decyduje o fizycznej dostępności napojów alkoholowych – ustalone są przez organy stanowiące gmin.

Wykres 7. Obowiązywanie w gminach uchwały ograniczającej dostęp do alkoholu w różnych zakresach w 2022 roku

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie na podstawie ankiet przekazywanych przez samorządy gminne.

Samorządy gminne mają największy wpływ na kształtowanie lokalnej polityki w zakresie dostępności napojów alkoholowych. Chcąc mieć znaczący udział w ograniczaniu dostępności do alkoholu, przedstawiciele gmin mogą wprowadzać rozwiązania systemowe, które skutecznie ograniczą spożycie napojów alkoholowych, poprzez:

- Ustalenie maksymalnej liczby mieszkańców na punkt sprzedaży alkoholu, co zahamuje wzrost liczby punktów sprzedaży.
- Wprowadzenie całkowitego zakazu reklamy napojów alkoholowych oraz ustawowe wskazanie godzin sprzedaży alkoholu w specjalnych nieekspozowanych strefach sklepowych.
- Ustalenie cen alkoholu na wyższym poziomie.

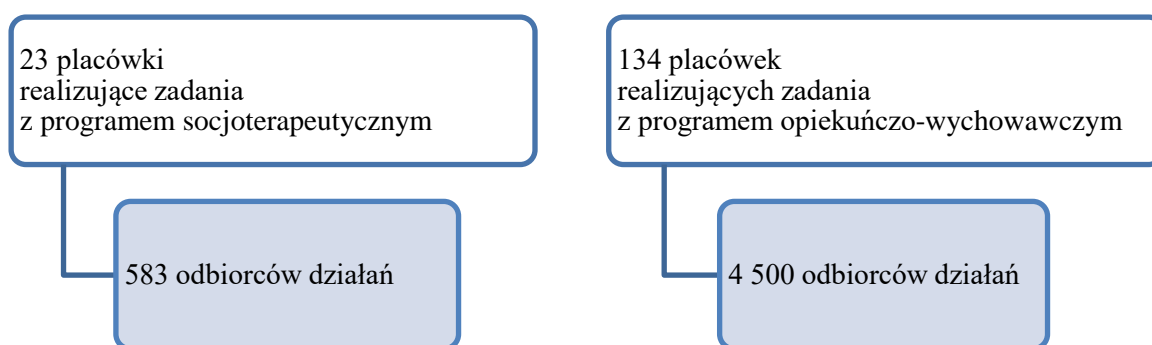
1.5. Wzmacnianie systemu pomocy psychiatrycznej, psychologicznej i socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami, a także ich rodziców i opiekunów.

Samorząd Województwa, w ramach współpracy z samorządami gminnymi, wspiera działania zmierzające do podnoszenia jakości usług świadczonych na rzecz dzieci i młodzieży, m.in. w świetlicach środowiskowych.

W 2022 roku w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowały:

- 23 placówki realizujące zadania z programem socjoterapeutycznym;
- 134 placówki realizujące zadania z programem opiekuńczo-wychowawczym.

Wykres 8. Funkcjonowanie placówek z programem socjoterapeutycznym oraz opiekuńczo-wychowawczym w 2022 roku

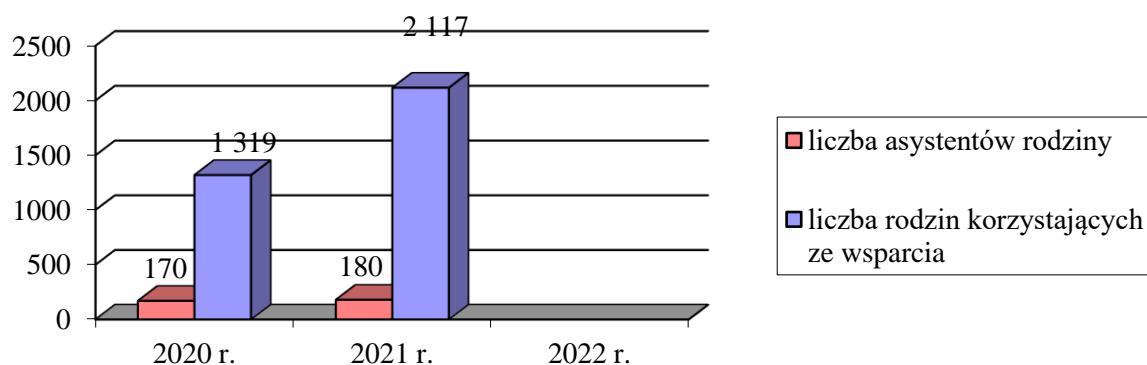

Źródło: Dane uzyskane z rocznych sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych KCPU-G1 (dawniej: PARPA-G1).

Dane za rok 2022, dotyczące działalności samorządów gminnych, uzyskano od 94/116 gmin – pełne dane ze sprawozdania KCPU-G1 opublikowane zostaną jesienią 2023 roku.

Nieocenioną rolę we wspieraniu rodzin z dysfunkcjami pełnią asystenci rodziny, których wsparcie najczęściej kierowane jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych m.in. z powodu spożywania alkoholu.

Wykres 9. Wsparcie asystentów rodziny w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2020-2022

Źródło: Sprawozdania MPiPS-03 za lata 2020-2022.

W 2021 roku w województwie warmińsko-mazurskim pracowało o 10 asystentów rodziny więcej niż w roku 2020. Liczba rodzin objętych działaniami asystentów w 2021 roku wzrosła z 1 319 do 2 117 rodzin, co obrazuje rosnące potrzeby mieszkańców województwa w zakresie wsparcia socjalnego i psychoedukacyjnego. Porównując dwa poprzednie lata - w 2020 roku liczba asystentów rodziny oraz rodzin korzystających z ich wsparcia zmalała w stosunku do 2019 roku, czego przyczyną mogły być ograniczone możliwości działań w związku z pandemią koronawirusa. Dane za rok 2022 będą opublikowane w czerwcu br.

W celu rozszerzenia zakresu działań profilaktycznych oraz informacyjno-edukacyjnych w zakresie wielu problemów zdrowia psychicznego mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, korelujących również z zażywaniem substancji psychoaktywnych, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zorganizował wojewódzką konferencję: "Zapobieganie zachowaniom suicydalnym w środowisku dzieci i młodzieży – wyzwania dla ekspertów i rodziców". Omówiono, m.in. tematy z zakresu: prewencji suicydalnej młodzieży, w tym młodzieży LGBT+, przeciwdziałania depresji młodzieży szkolnej, samookaleczeń i samobójstw dzieci i młodzieży. W konferencji udział wzięło blisko 300 osób, w tym ok. 100 osób w transmisji online.

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘTE W RAMACH CELU SZCZEGÓŁOWEGO 1

Wskaźnik	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba programów profilaktycznych dofinansowanych w ramach otwartego konkursu ofert z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom (profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca).	4	8	3*
Liczba uczestników programów profilaktycznych dofinansowanych w ramach otwartego konkursu ofert z zakresu	905	868	230 095**

przeciwdziałania uzależnieniom (profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca).			
Liczba gmin, w której realizowano co najmniej jeden program rekomendowany.	58	63	49
Liczba kampanii i akcji krajowych oraz lokalnych, dotyczących, m.in. nowych zjawisk z zakresu uzależnień, badań i dobrych praktyk.	lokalnie: 46 kampanii (wiele z nich powtarzana w co najmniej kilku gminach)	lokalnie: 63 kampanie (wiele z nich powtarzana w co najmniej kilku gminach)	lokalnie: 70 kampanii (wiele z nich powtarzana w co najmniej kilku gminach) zasięg wojewódzki: 2 kampanie Fundacji Mazurymedia
Liczba uczestników kampanii i akcji krajowych oraz lokalnych, dotyczących, m.in. nowych zjawisk z zakresu uzależnień, badań i dobrych praktyk.	29 977	32 587	246 702
Liczba przeprowadzonych badań/diagnoz oraz przygotowanych raportów z zakresu używania substancji psychoaktywnych oraz dostępności alkoholu.	lokalnie: 27	lokalnie: 44 na poziomie województwa: 1 (Badanie ESPAD)	lokalnie: 49
Liczba działań prowadzących do zmniejszenia dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu (w tym współpraca z samorządami lokalnymi).	0	1	1
Liczba zadań realizowanych w zakresie wzmocnienia systemu pomocy psychiatrycznej, psychologicznej i socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami, a także ich rodziców i opiekunów – kampanie, konferencje, spotkania.	0	1	3

* Ze względu na procedury związane z uchwaleniem Warmińsko-Mazurskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2026 nie przeprowadzono otwartego konkursu ofert na realizację zadań

publicznych samorządu województwa w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Dofinansowano 5 ofert złożonych w trybie art. 19a - 3 z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom oraz 2 z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

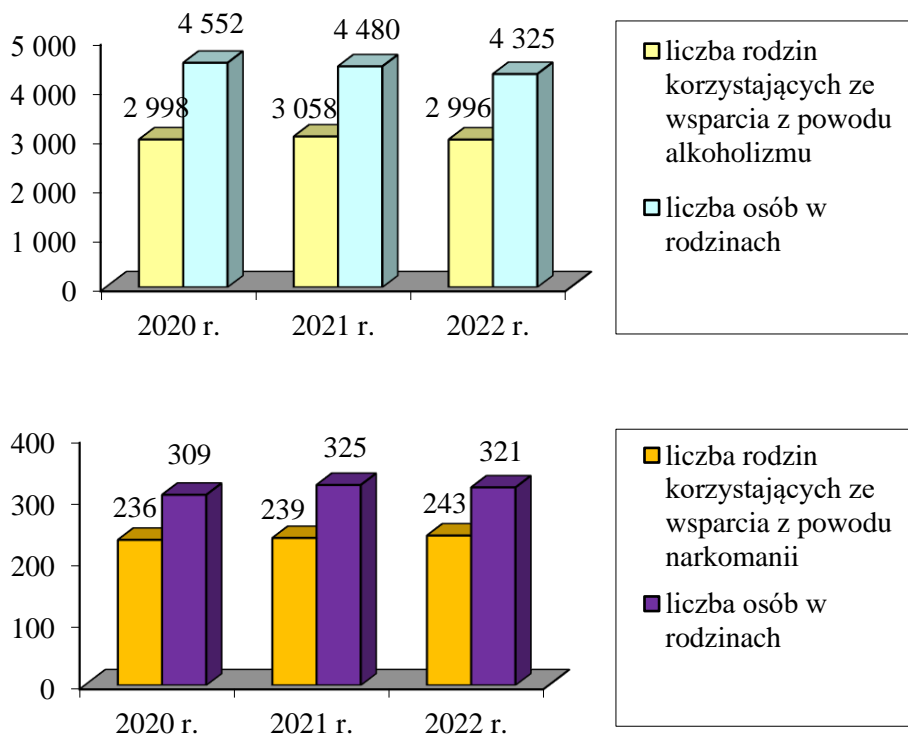
** Liczba wyświetleń materiałów filmowych publikowanych w ramach dwóch kampanii Fundacji Mazurymedia (4 filmy) oraz liczba wyświetleń filmu zrealizowanego przez Stowarzyszenie Ekologiczno-Artystyczne Ręką Dzieło.

Cel szczegółowy 2: Zwiększanie skuteczności działań z zakresu redukcji szkód związanych z uzależnieniami oraz reintegracji zdrowotnej, społecznej i zawodowej osób uzależnionych

2.1. Wzmacnianie systemu redukcji szkód, leczenia i aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych oraz rozwoju istniejących form wsparcia.

Jak wynika z danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej oraz centrów usług społecznych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, corocznie identyfikuje się znaczną liczbę rodzin, które uzyskują wsparcie z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w godnych warunkach. Pozwala także zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym, wspierając ich przy usamodzielnieniu się oraz integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w formie finansowej, rzeczowej oraz w formie usług. System świadczeń pomocy społecznej wspiera finansowo osoby i rodziny o niskich dochodach oraz pozbawione dochodu.

Wykres 10. Natężenie korzystania z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu oraz narkomanii w latach 2020-2022 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim.

W 2022 roku spadła liczba rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, natomiast więcej rodzin uzyskało pomoc z powodu istniejącego problemu narkomanii. Bardzo ważnym aspektem jest kontynuowanie podejmowania szeregu działań w celu ograniczenia spożywania substancji psychoaktywnych przez dorosłych, młodzież i dzieci.

Istotną funkcję w działaniach profilaktycznych, które pomagają realizować powyższy cel, pełnią centra i kluby integracji społecznej, które są szansą na reintegrację społeczną i zawodową grup szczególnego ryzyka osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków po ukończonym procesie leczenia.

Tabela 6. Liczba CIS oraz liczba uczestników w latach 2020-2022

Rok	2020	2021	2022
Liczba CIS	10	10	dane w opracowaniu
Liczba uczestników	950	1 164	dane w opracowaniu

Źródło: Dane uzyskane z Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

Działalność CIS jest szansą na reintegrację społeczną i zawodową grup szczególnego ryzyka, takich jak: bezdomni, osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków, osoby chore psychicznie, długotrwale bezrobotni, zwalniani z zakładów karnych.

Tabela 7. Liczba KIS oraz liczba uczestników w latach 2020-2022

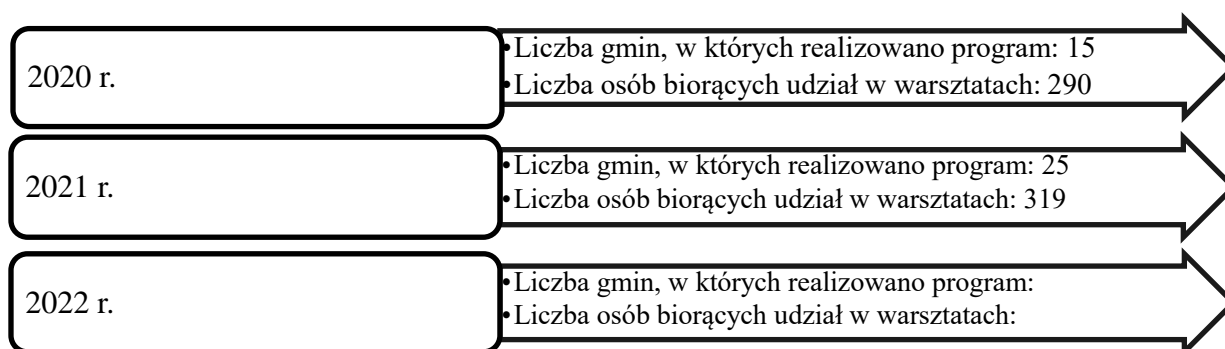
Rok	2020	2021	2022
Liczba KIS	48	47	dane w opracowaniu
Liczba osób korzystających ze wsparcia KIS	1 052	1 236	dane w opracowaniu

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

Z powyższych danych wynika, iż w naszym regionie, na dzień 31 grudnia 2021 roku, zarejestrowanych było 47 klubów integracji społecznej, działających zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym.

Jedną z istotnych form wzmacniania kompetencji rodzin były kolejne edycje programu „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców“.

Wykres 11. Realizacja programu „Szkola dla Rodzicow i Wychowawcow” w wojewodztwie warmińsko-mazurskim w latach 2020-2022

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie.

W 2021 roku wzrosła liczba gmin realizujących program „Szkola dla Rodzicow i Wychowawcow” – 10 gmin więcej zaangażowało się w realizację programu. Liczba osób, które ukończyły cykl zajęć warsztatowych prowadzonych w gminach i powiatach w ramach programu, była wyższa o 29. Dane za rok 2022 będą opublikowane w czerwcu br.

2.2. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.

Od wielu lat Samorząd Województwa inicjuje i dofinansowuje tworzenie w województwie „Przyjaznych Pokoi Przesłuchań Dzieci”.

Działalność ww. pomieszczeń jest corocznie monitorowana. Obecnie w województwie funkcjonuje 18 takich pokoi, z czego utworzenie 12 było inicjowane i wspierane finansowo z budżetu województwa.

Poniższe zestawienie obrazuje stan wykorzystania tych pomieszczeń w latach 2020-2022.

Tabela 8. Funkcjonowanie „Przyjaznych Pokoi Przesłuchań Dzieci” w województwie warmińsko-mazurskim

Rok	Liczba działających Przyjaznych Pokoi Przesłuchań Dzieci	Pokoje utworzone z inicjatywy województwa	Liczba przeprowadzonych przesłuchań (policyjnych, prokuratorskich, sędziowskich)	Liczba posiedzeń składu sędziowskiego	Liczba przeprowadzonych badań (psychologicznych, pedagogicznych, innych)	Liczba sesji terapeutycznych (w godzinach)

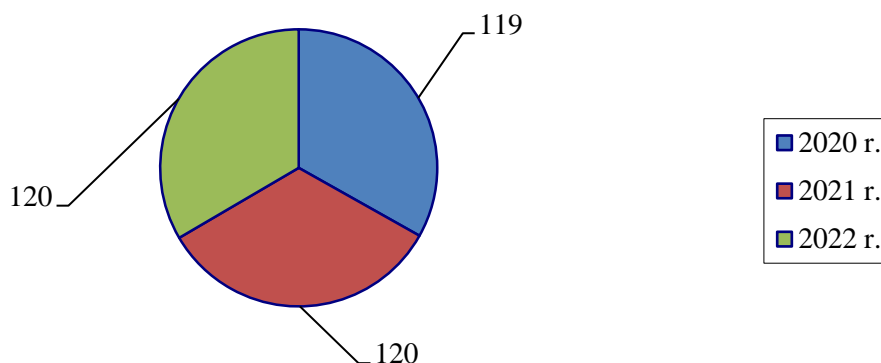
2020	18	12	395	293	145	626
2021	18	12	422	272	52	188
2022	18	12	298	170	62	342

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych uzyskanych z placówek prowadzących „Przyjazne Pokoje Przesłuchań Dzieci”.

Analizując powyższą tabelę, możemy zauważyć spadek liczby przesłuchań przeprowadzonych przez funkcjonariuszy policji, prokuratorów i sędziów. W 2022 roku, w stosunku do roku ubiegłego, zauważalny jest 20% wzrost przeprowadzonych badań, ale jednocześnie o 82% wzrosła liczba sesji terapeutycznych.

Samorząd Województwa, wspierając samorzady gminne w realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2020-2022 przygotował cykl szkoleń przewidzianych dla członków i kandydatów do zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wykres 12. Cykl szkoleń w latach 2020-2022 dla członków i kandydatów do zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie.

W 2022 roku szkolenie odbyło się w trzech blokach (dwie grupy jednocześnie): od 7 do 23 września i miało charakter interdyscyplinarny. Wśród uczestników byli przede wszystkim: pracownicy socjalni, członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, asystenci rodziny, psychologowie, pedagodzy, policjanci. Szkolenie „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i osób z niepełnosprawnościami” obejmowało 24 godziny dydaktyczne w 6 grupach warsztatowych po 20 osób. Udział w szkoleniu zakładał zdobycie przez uczestników lub pogłębienie wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy wśród osób szczególnie zagrożonych tym zjawiskiem m.in. ze względu na wiek oraz niepełnosprawność.

W ramach współpracy z trzecim sektorem Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2022 roku dofinansował dwa zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizowane przez Stowarzyszenie „Pielęgnuje-MY Więzi”: „Zorganizowanie wojewódzkich

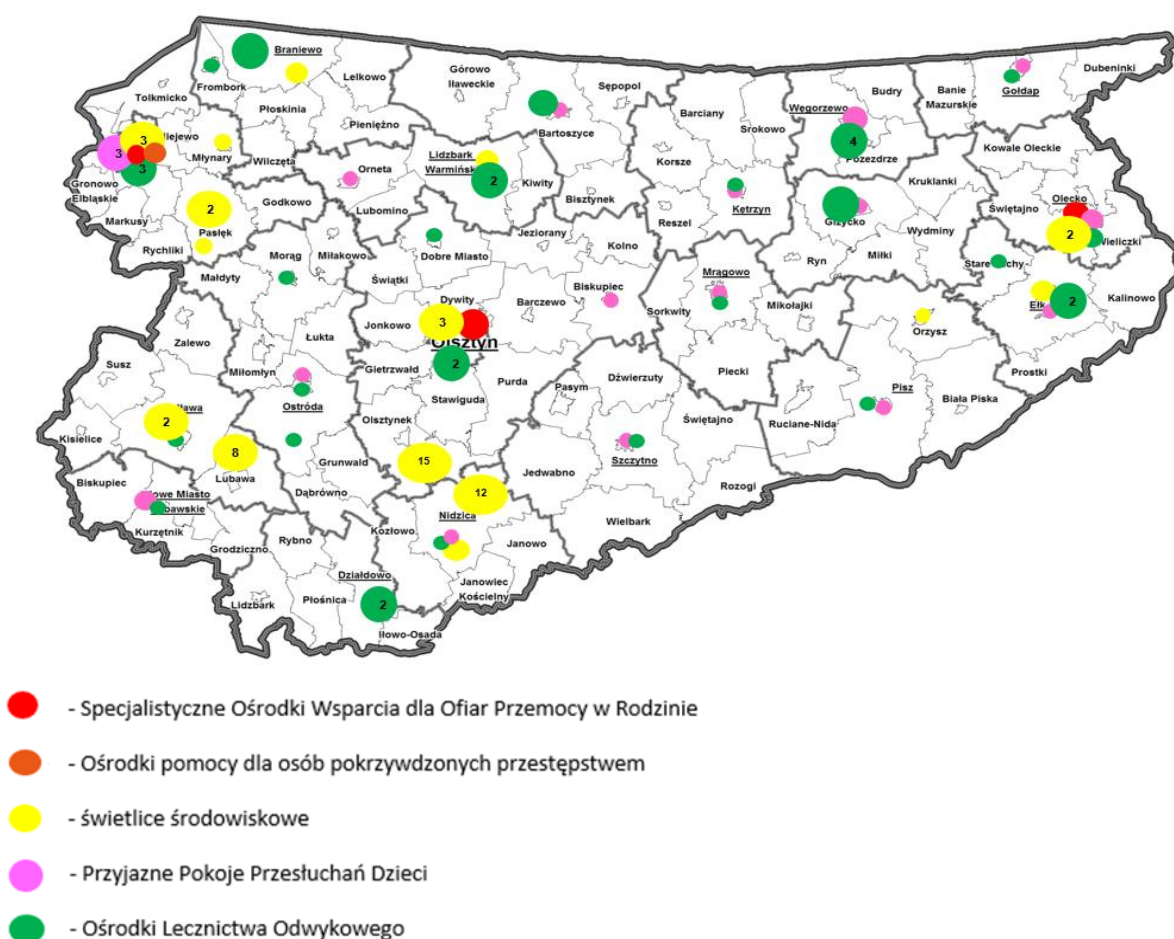
obchodów w ramach kampanii „Biała wstążka” poświęconej przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet oraz „Zorganizowanie konferencji mającej na celu upowszechnianie „dobrych praktyk” w zakresie skutecznych metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. W trakcie konferencji zaprezentowano działania lokalne, a także wygłoszono cztery wykłady na temat dobrych praktyk w przeciwdziałaniu przemocy, metod pracy z osobą doświadczającą i osobą stosującą przemoc. Wyróżnieni zostali także Kawalerowie Białej Wstążki, tj. mężczyźni, którzy zasłużyli się w pomocy kobietom doświadczającym przemocy.

We wszystkich powiatach województwa warmińsko-mazurskiego funkcjonują placówki, w których osoby uwikłane w przemoc oraz uzależnienia mogą otrzymać pomoc.

W 2022 r. wsparcie można było uzyskać w:

- 3 Specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- 1 Ośrodku pomocy dla osób pokrzywdzonych przestępstwem;
- 53 świetlicach środowiskowych;
- 18 Przyjaznych Pokojach Przesłuchań Dzieci;
- 33 Ośrodkach Lecznictwa Odwykowego.

Mapa 1. Rozmieszczenie instytucji świadczących pomoc i wsparcie osobom z problemami uzależnień oraz uwikłanym w przemoc w województwie warmińsko-mazurskim

- 2.3. Zadania zmierzające do ograniczania: stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych oraz zachowań prowadzących do uzależnień behawioralnych.

W ramach ograniczania ryzyka uzależnień wśród różnych grup społecznych Samorząd Województwa organizował przedsięwzięcia, które opisano w tabeli poniżej.

Tabela 9. Przedsięwzięcia z zakresu ograniczania uzależnień realizowane w 2022 r.

Lp.	Przedsięwzięcie	Tematyka	Grupa odbiorców /uczestników	Liczba uczestników
1.	wojewódzka konferencja pn.: „Profilaktyka uzależnień behawioralnych – możliwości i wyzwania”	zagrożenia nowoczesnej technologii, higiena cyfrowa, rozwój wychowawczy rodziców i nauczycieli, waga relacji rodzinnych w wychowaniu bez uzależnień.	nauczyciele, wychowawcy, pracownicy systemu pomocy społecznej, przedstawiciele ochrony zdrowia, sądownictwa oraz samorządowcy.	200 osób, w tym blisko 60 w transmisji online.
2.	narada szkoleniowa pełnomocników/ koordynatorów gminnych ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień (w trybie online)	nowe zadania samorządów wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym zadania z zakresu uzależnień behawioralnych.	przedstawiciele gmin województwa warmińsko-mazurskiego	80 osób
3.	spotkania konwentu pełnomocników/ koordynatorów gminnych ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień (w trybie online)	konsultowanie projektu Warmińsko-Mazurskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania	członkowie konwentu	20 osób

		Narkomanii na lata 2022-2026, przygotowanie programu narady szkoleniowej dla przedstawicieli samorządów lokalnych		
--	--	---	--	--

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie.

Zadania w zakresie podnoszenia poziomu wiedzy różnych grup zawodowych będą kontynuowane w kolejnych latach obowiązywania Programu w formie spotkań szkoleniowych i warsztatowych.

2.4. Rozwój i modernizacja bazy materialnej podmiotów, dla których Samorząd Województwa jest organem założycielskim, prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

W budżecie Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego co roku zabezpiecza się środki finansowe na rozwój bazy lecznictwa odwykowego, który zapewnia świadczenie usług na najwyższym poziomie.

Tabela 10. Wsparcie modernizacji placówek lecznictwa odwykowego w roku 2021 i 2022

Rok	Liczba dotowanych jednostek	Nakłady finansowe	Cel dofinansowania
2021	2	350 115 zł	modernizacja
2022	2	300 140 zł	modernizacja oraz doposażenie

Źródło: Dane ze sprawozdań dofinansowanych jednostek za rok 2021 i 2022.

W dofinansowanych podmiotach leczeni są pacjenci w zakresach uzależnień krzyżowych. Wspieranie systemu pomocy dla dzieci z FASD oraz ich opiekunów.

W samorządach lokalnych realizowane są różne przedsięwzięcia związane z edukacją kadr oraz społeczności w zakresie FASD i zagrożeń płynących z picia alkoholu przez kobiety w ciąży i planujące posiadanie potomstwa.

W tabeli poniżej zaprezentowano zadania informacyjno-edukacyjne realizowane w gminach w latach 2020-2022.

Tabela 11. Zadania w zakresie FASD realizowane lokalnie w latach 2020-2022

Rok	Zadania	Odbiorcy zadań	Liczba osób objętych zadaniami
2020	<ul style="list-style-type: none"> - Dystrybucja materiałów informacyjno- edukacyjnych - Zajęcia profilaktyczne „Jedno życie, jedna szansa” - Warsztaty psychoedukacyjne: „Być dzieckiem z FAS, czyli czym grozi spożywanie alkoholu w ciąży” 	pracownicy służby zdrowia, profilaktycy, pracownicy socjalni, rodzice i opiekunowie, uczniowie	634 osoby
2021	<ul style="list-style-type: none"> - Dystrybucja materiałów informacyjno- edukacyjnych - Seminarium Szkoleniowe organizowane w ramach „Ogólnopolskiej Kampanii Edukacyjnej – Światowy Dzień FAS – ciąża bez alkoholu” 	pracownicy służby zdrowia, profilaktycy, pracownicy socjalni, rodzice i opiekunowie, kuratorzy, pedagodzy	1 330 osób
2022	<ul style="list-style-type: none"> - Dystrybucja materiałów informacyjno- edukacyjnych - Spotkania z rodzicami w szkołach - Szkolenie z zakresu FAS i FASD - Konferencja: „Uszkodzenia płodu wywołane alkoholem. FASD zaniedbany problem profilaktyki” - Zajęcia profilaktyczne „Depresja i uzależnienia od leków oraz FAS” 	pracownicy zdrowia, rodzice i opiekunowie, pracownicy socjalni, pedagodzy, terapeuci, psychologodzy, pracownicy PCPR, kuratorzy, profilaktycy, uczniowie	2 638 osób

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie na podstawie ankiet przekazywanych przez samorządy gminne.

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘTE W RAMACH CELU SZCZEGÓŁOWEGO 2

Wskaźnik	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba zrealizowanych programów redukcji szkód i aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych.	1	1	0
Liczba uczestników zrealizowanych programów redukcji szkód oraz aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych.	80	130	0
Liczba miejsc świadczących pomoc osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc: punkty konsultacyjne, ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, Przyjazne Pokoje Przesłuchań Dzieci.	Punkty konsultacyjne – 107 Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy – 6 Pokoje Przyjaznych Przesłuchań - 18	Punkty konsultacyjne – 116 Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy – 3 Pokoje Przyjaznych Przesłuchań - 18	Punkty konsultacyjne – 109 Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy – dane w opracowaniu Pokoje Przyjaznych Przesłuchań - 18
Liczba spotkań i konferencji z zakresu wspierania systemu ograniczania: stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych oraz zachowań prowadzących do uzależnień behawioralnych.	2	1	3
Liczba uczestników spotkań i konferencji z zakresu wspierania systemu ograniczania: stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych oraz zachowań prowadzących do uzależnień behawioralnych.	73	88	300
Liczba wspartych podmiotów, dla których Samorząd Województwa jest organem założycielskim, prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od	0	2	2

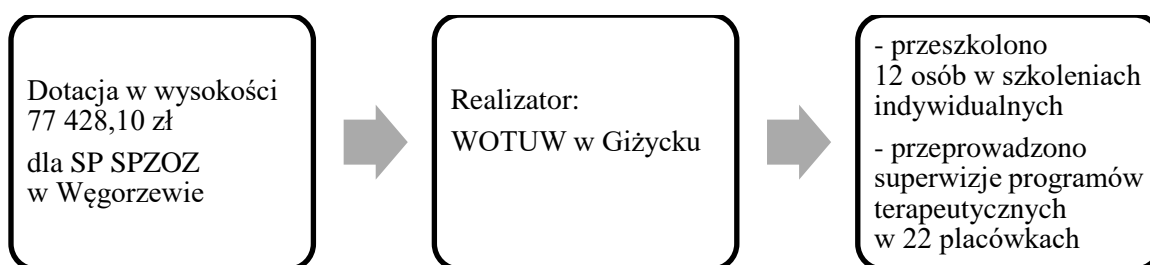
substancji psychoaktywnych (modernizacja i doposażenie).			
Liczba spotkań i konferencji z zakresu pomocy dla dzieci z FASD oraz ich opiekunów.	2	2	4

Cel szczegółowy 3: Zwiększenie poziomu wiedzy i umiejętności kadry uczestniczącej w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom

3.1. Edukacja kadry uczestniczącej w realizacji zadań z zakresu profilaktyki i leczenia uzależnień.

W ramach zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego co roku przyznaje dotację na zadanie pn. „Podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego w województwie warmińsko-mazurskim”.

Wykres 13. Realizacja w 2022 roku zadania: „Podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego w województwie warmińsko-mazurskim”

Źródło: Opracowanie własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie, na podstawie sprawozdania z realizacji zadania: „Podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego”, otrzymanego od Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie.

Samorząd Województwa we współpracy z Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom zorganizował szkolenie dla 45 osób: nauczycieli, pedagogów, psychologów szkół średnich z zakresu warunków i standardów dla prowadzących programy profilaktyczne. Szkolenie obejmowało zagadnienia:

- Jak prowadzić skuteczne działania profilaktyczne?
Ujęcie systemowe profilaktyki oraz standardy w programach profilaktycznych
- Główne założenia zintegrowanej profilaktyki problemowej
- Profil osoby prowadzącej programy profilaktyczne: kwalifikacje zawodowe, uprawnienia, normy i przekonania
- Przekonania normatywne w profilaktyce, czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące w profilaktyce, profilaktyka zintegrowana na poziomie gminnym, ewaluacja w profilaktyce, „dobre praktyki”.

3.2. Kształcenie kadr w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD.

We współpracy z Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w 2022 roku przeprowadzono 2-dniowe szkolenie dla 40-osobowej grupy przedstawicieli kuratorskiej służby sądowej nt. pracy z osobami z problemem alkoholowym, w tym sprawujących nadzory nad osobami zobowiązanymi przez sąd do podjęcia leczenia odwykowego. Szkolenie w dużej mierze miało charakter warsztatowy i pozwoliło uczestnikom pogłębić swoją wiedzę m.in. z zakresu dialogu motywującego do zmian oraz w obszarze pracy z osobami uzależnionymi. Jest to kontynuacja zadania z 2021 roku.

Szkolenia prowadzone przez samorządy gminne w zakresie FASD zaprezentowano w tabeli 11.

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘTE W RAMACH CELU SZCZEGÓŁOWEGO 3

Wskaźnik	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba szkoleń, spotkań, konferencji podnoszących kompetencje kadry uczestniczącej w realizacji zadań z zakresu profilaktyki i leczenia uzależnień.	1	2	3
Liczba uczestników szkoleń podnoszących kwalifikacje kadry uczestniczącej w realizacji zadań z zakresu profilaktyki i leczenia uzależnień.	15	51	97
Liczba szkoleń, spotkań, konferencji z zakresu rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD.	lokalnie: 2	lokalnie: 2 zasięg województwi: 1	lokalnie: 4 zasięg województwi: 1
Liczba uczestników szkoleń, spotkań, konferencji z zakresu rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD.	lokalnie: 634	lokalnie: 1 330 zasięg województwi: 40	lokalnie: 2 638 zasięg województwi: 40